

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župni cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se vračajo.

Narodnostno gibanje na Jesenicah.

Velevažna narodna postojanka proti nemškemu navalu v naši divni Gorenjski je brez dvoma — trg Jesenice. Pohlepni Nemec prodira vsled sistematičnega germaniziranja naše sosedne Koroske čimdalje bolj proti jugu in preži liki ris zlasti na ta važni kraj dveh križajočih se železnic. Ondotna nemška tovarna z ravnateljem Lukmanom na čelu si prizadeva že dlje časa, da iztrga Slovincem to občino in da zagotovi nemstvu v njej neomejeno oblast. Pred vsem računa sedaj, ko se gradi karavanska železnica, da doseže to pri prihodnjih občinskih volitvah s pomočjo raznih tujih naseljencev, ki se ob gradbi železnice mude v tej občini in imajo ondi tudi volilno pravico. Se ji bo pa mar to posrečilo? Upamo, da ne!

Oglejmo si nekoliko jeseniške razmere!

Slovenska javnost se je v zadnjem času s podvojeno močjo začela zanimati za Jesenice, kazoč in opominjajoč ondotne rodoljube na pretečo nevarnost. In v resnici ta glas ni ostal glas vpjočega v puščavi!

Jeseničani do zadnjega časa skoro niso poznali društvenega življenja. Razen Ciril-Metodove podružnice in gasilnega društva ondi ni bilo nobenega pravega narodnega društva, ki bi v tem kraju le količkaj povzdignilo narodnostno idejo. Pa še celo ti dve društvi sta jedva životarili. Narodnostno gibanje na Jesenicah je torej do pred kratkim spalo spanje

pravičnega; slednjič so se vendar vzdrabili se o pravem času vrli narodnjaki in ustanovili prepotrebno podružnico slovenskega planinskega društva za kranjskogorski okraj s sedežem na Jesenicah, ki utegne narodnemu gibanju cele gorenjske doline v doglednem času prav mnogo koristiti. Že v kratki dobi njenega obstoja je to marljivo društvo pokazalo, da se hoče krepko postaviti na branik za naše planine, katerih bi se tako radi polastili in proglasili svojim oholi Nemci. Komaj je preteklo leto dni, že je zgradilo velevažno kočjo na Golici, katere slavnostna otvoritev je določena letos na binkošno nedeljo. Kako Nemce v oči bode ta kočja, dokazujejo prošnje, ki so prihajale od nemške strani, da naj se ta kočja ne gradi, češ, »napravite, kar hočete, samo tega ne napravite, samo Golice nam pustite!« Z Golice se vidijo naše prelepe slovenske planine v vsi svrji krasoti. Prihajali jih bodo gledat vsi prijatelji naših naravnih krasot — gotovo pa v obilnem številu naši severni slovanski bratje, Čehi — in se divit našim — slovenskim goram. Kranjskogorska podružnica si šteje torej lahko v veliko zaslugu, da je postavila to za Slovence velevažno kočjo.

Jeseniski rodoljubi so pa storili še več. Strašili se niso ne troškov, ne truda ter si letošnjo zimo ustanovili sokolsko društvo, ki je že sedaj po preteku par mesecev eminentno narodnega pomena ne le za Jesenice, temveč za celo gorenjsko dolino sploh. V sokolskih društvih se ne le goji čisti narodni

duh, temveč taista skrb v telovadbo tudi za telesno okrepjenje svojih članov. Poprej narodnomlačna mladina je dobila v tem društvu novo, sveže življenje, ki utegne močno utrditi narodnost na Jesenicah. Kakor hitro se je izvolil delaven odbor, ki se ni strasil težavne naloge, je preskrbel članom za prvo silo telovadnice in nabavil društvu potrebno telovadno orodje, v najkrajšem času pa dobe člani tudi lično sokolsko uniformo v strah in trepet vsem skritim in odkritim sokolskim sovražnikom. Število članov narašča vedno bolj in danes lahko trdimo, da je sokolsko društvo — soditi po velikanski udeležbi vseh slojev ondotnega prebivalstva od blizu in daleč na zadnji maskaradi meseca februarja — prvo in najuglednejše društvo na Jesenicah. Za letošnje poletje se pripravlja velik vseslovenski sokolski shod na Jesenicah. Člani Sokola se prav pridno vadijo v telovadbi, ki vpliva nanje ne le telesno, temveč tudi vzgojevalno: v pravem narodnem, sokolskem duhu. Če je kje umesten oni zlati sokolski rek: Zdrava duša v zdravem telesu, lahko trdimo, da na Jesenicah. Iz mladega sokolskega naraščaja se bodo razvili pravi narodni odločni in vztrajni slovenski možje, ki se bodo znali tudi v bran postaviti našemu narodnemu sovražniku. Tedaj bo izginila narodna mlačnost, popustljivost in bojazljivost, ki že od nekdanj kraljuje na Jesenicah Slovincem v kvar, a nasprotnikom v zadovoljnost.

Sokolski narodni duh pa prodira z vso silo dalje. Tudi jeseniški občinski odbor

PODLISTEK.

Moč spomina. Dalje.

Mnogo sem premišljeval in se trudil, kako bi vama pomagal v tej zadevi. Nazadnje pa sem vendar našel dobro in primerno službo za vajino Barbko. A kaj mislita, kje? Pri meni v župnišču! Jaz namreč potrebujem hišino, da bi mi opravljala po sobah ta in ona dela, pledla nogovice, šivala, likala perilo in drugo, ker ima kuharica vedno dosti opraviti v kuhinji, dekla pa tudi nima časa in ne sposobnosti za take posele. Vaša Barbka pa se mi vidi kaj brihtno in pripravno dekle in upam, da se bo v kratkem zlahka naučila vseh naštetih del. Posebnega trpljenja pri tem ne bo, stradati ji ne bo treba, plačo ji bom pa tudi dal boljše, kakor vsaki kmet za najtežavnejšo službo. Pa tudi vidva bodeta potem dobila vedno zadosti dela in jela pri meni in namesto da bi hodila na delo h kmetom, hodila bodeta lahko delat na moje polje, ker imam, kar gotovo vesta, dve celi zemljišči

ali grunta. Glavno pri tem pa je to, da bo vaši hčerki v službi pri meni dobro preskrbljeno za njeni dušni blagor. Ako se bo hotela omožiti pozneje, ko bo prišla bolj v leta in bo bolj poznala ta svet, ji jaz ne bom branil stopiti v sveti zakonski stan. Se sam se bom potrudil dobiti ji kakega poštenega in bogaboječega ženina, ako bo tudi pri tem potrebovala moje pomoči. — Zdaj pa vprašam vaju, dobra krščanska zakonca, kakor tudi tebe, Barbka, ali ste zadovoljni s tem mojim nasvetom?»

Nobeno pero ne more popisati, s kakšnim neizmernim veseljem sta uboga kočarja izrazila svojo preveliko zadovoljnost in hvaležnost župniku, ko je prenehal s svojim govorom. Kar tulila sta kakor zaboden vol samega nadzemeljskega veselja in že prej proti koncu župnikovega govora sta od preprijetnega začudenja odpirala svoja usta do ušes, roke sklepala in povzdigovala do stropa in le težko sta se premagala, da nista padla na kolena pred svojega velikega dobrotnika ter mu hvaležno pohrustala njegovi lepo rejeni blagoslovljeni roki.

In to je tudi umevno. Kaj je slovenskemu nezavednemu kmetu, posebno če prebiva visoko gori v hribih, daleč proč od izobražene sveta, bolj imenitno in častno kakor služba v farovžu! Tam se dobro je in pije in lepo služi Bogu. Kar je, kar se zgodi v farovžu in kar pride iz farovža, to mu je vse sveto, pa naj bo v resnici še tako umazano in nemoralno. Ako teče gnojnica izpod farovškega svinjaka na vrt sosedu, se to ne zdi nekaterim slovenskim hribovskim kmetom navadna svinjska gnojnica, ampak tekočina, ki spada po njihovem mnenju v zlato posodo, ker je pritekla izpod farovškega hleva!

Tudi Barbka je bila globoko ginjena vsled velikodušne ponudbe gospoda župnika, ki se ga sedaj ni več tako bala kakor nekdanj. Bila je še vesela, da je dobila tako lepo, dobro in imenitno službo. Gotovo jo bodo zavidale vse njene vrstnice in še drugi nevsoljivi ljudi v fari! Vendar je mirno in s povešenim pogledom stala pri mizi za župnikovim hrbtom, le njena deviška prsa so se visoko dvigala ter padala in na lich je čutila vročo rdečico. Tudi notri pri sreju jo je zopet

je navdahnil minulo nedeljo sokolski duh, da se je v zadnji občinski seji osokolil in sklenil celo vrsto raznih silno važnih sklepov, tako med drugim: 1.) Stoji slovenska večina radi šole odločno na istem stališču kakor v zadnji seji ter zahteva, da se sezida skupna šest-, oziroma osemrazredna slovenska ljudska šola na Jesenicah, ki naj bi se svoječasnno spolnila v meščansko šolo. 2.) Protestira odbor zoper atentat prekrbeti na kolodvorih in postajah bohinske železnice, v kolikor pelje skozi slovensko ozemlje, samonemške napise ter sklne vlogo na c. kr. železniško ministristvo, v kateri želi in zahteva, da se vpeljejo sploh po železnicah, ki peljejo po Gorenjskem, bodisi po kolodvorih ali postajah, bodisi v vagonih ali na vozniških dvojezični napisi.

3.) Sklene odbor, da se dá podružnicislovenskega planinskega društva za kranjskogorski okraj na Jesenicah za opremo koč na Golici podporo 200 K. 4.) Da pokaže odbor svojo udanost in zvestobo do slovenskega naroda, sklenilo je vseh 19 odbornikov **soglasno**, da se imenujejo sledeči gospodje za **častne občane**, ker so si pridobili bodisi v narodnem, bodisi v gospodarskem oziru zasluge za slovenski narod in s tem posredno ali neposredno za občino Jesenice. Imenovani so bili torej za častne občane gospodje: Jakob Aljaž, župnik na Dovjem; Jurij Auer, pivovarnar v Ljubljani; Fran Budinek, trgovec v Kranjski gori; dr. Vinko Gregorič, primarij v Ljubljani; Ivan Hribar, župan stolnega mesta Ljubljane; Josip Pogacnik, državni in deželni poslanec v Podnartu; Fran Rart, nadučitelj v Radečah pri Zidanem mostu; Rihard Schrey, c. kr. poštar v Lescah; Avgustin Sinkovec, mestni župnik v Škofji Loki; Ludovik Stricelj, načelnik požarne brambe v Ljubljani; dr. Franc Tominešek, odvetnik v Ljubljani; Anton Trevn, trgovec na Savi pri Jesenicah; dr. Janko Vilfan, odvetnik in župan v Radovljici.

Narodnostna ideja torej brzim korakom napreduje na Jesenicah. Narodno seme je padlo na rodovitna tla in dal Bog, da močno vzklje v krepko narodno organizacijo, ki bo

nekaj tiščalo in zdelo se ji je kakor bi ji od tam donel na ušesa skrivnosti glas svarila. Ali ni ji preostajalo časa, da bi kaj premisljevala in dvomila o svoji srečni bodoči službi v farovžu in tudi vsled svoje neizkušene mladosti se ni bila zmožna kakega resnega prevdarka v tem odločilnem trenutku.

Hitro je skupaj zbrala najlepše besedi, ki jih je mogla najti v naglici, ter se zahvalila župniku za vse, kar je že storil dobrega in namerava še storiti za njene starše, njegove brata in njo. Pri tem se je pa tudi spomnila čmerikave župnikove kuharice ter mu z deviško plašljivostjo razodela svoj strah pred njo. Župnik pa se ji debelo zagrohota in pravi: «Zaradi moje sestre Neže boš pa lahko zadovoljno živela v službi pri meni do sodnega dne, ako bi ti dal Bog tako dolgo živeti. Ona je včasih res nekoliko sitna in muhasta, drugače pa tudi dobra duša kakor jaz. Sicer pa je treba vedeti, da sem v župnišču jaz gospodar in ne moja kuharica in da ti ne boš pri nji ničesar imela opraviti, ako ne boš sama želela.

S tem je bila Barbka potolažena in osoda za njeno bodočnost zapečatená! Dalje prih.

slovenstvu na Jesenicah na korist, slovenskemu narodu pa v čast.

Ljubljanski grad.

Konec.

Kar se poslopa samega tiče, omenja poročilo, da bi bila velika škoda, ko bi imelo kdaj popolnoma izginiti, ker daje vsej okolici nekak prijeten vtis in potniku že od daleč oznanuje, kje stoji deželno stolno mesto Kranjske. Zato bi bilo, če bi prišel mestu v last, vsekakor priporočati, da se obrani severni, proti mestu obrnjeni trakt, ki bi se popraviti dal brez velikih stroškov. V tem traktu bi se dali napraviti prav lepi gostilniški prostori z velikimi dvoranami za plese in shode. Ker je razgled iz dotičnih prostorov očarovalno lep in ker bi se sedanje senčnato dvorišče dalo prav dobro uporabiti za gostilniški vrt, ni dvojbe, da bi gostilnica na Gradu, če se napravi nanj dvigalo, po katerem bi se prišlo na vrh za kakih 20 vinarjev ali še ceneje, bila vedno — zlasti pa še poleti zvečer — prav dobro obiskovana. Za gostilniške prostore bi se dal prav dobro urediti oni dvoriščni trakt, ki stoji takoj poleg bivše bolnice in v čigar prvem nadstropju so bila stanovanja za paznike; dalje prostori, v katerih se je nahajala shramba za jedila, kantina in pa kuhinja za kaznjence. Med bivšo knjigovoznico in malim mestnim požarnim stolpom kazalo bi pa v tem slučaju napraviti tudi verando, s katere bi gostilniški gostje uživali prekrasni razgled na vse strani. Taka veranda dala bi se napraviti brez velikih stroškov.

Ostali prostori v severnem traktu bi se dali porabiti zopet za stanovanja. Ker so precej dobro ohranjeni, mogli bi se v ta namen prirediti z malimi troški tako, da bi se napravilo iz njih dvoje manjših in dvoje večjih stanovanj. Ker je iz teh prostorov očarujč razgled, ni dvojbe, da bi se ta stanovanja — seveda računajoč vedno z dvigalom — prav lahko oddajala v najem.

Ljubljanski grad v posesti mesta mogel bi pa zadobiti še drug pomen. Pod že navedenimi prostori v tem traktu se nahajajo ogromne dvorane, ki so doslej služile za skupne zapore in kazniške delavnice. Te dvorane bi se dale preurediti tako, da bi se v njih zmogle praznovati večje slavnosti, prirediti posebni slavnostni shodi. Zares, ljubljanski grad po svoji minulosti nima za nas onega pomena, kakor za Poljake Wawel, za Čeha Karlův Tyn ali za Nemce Wartburg; vendar pa je tudi on videl mnogo zgodovinskih činov, ki so se odigravali okoli njega, zlasti pa pod njim v beli Ljubljani.

Ako je verjeti Valvazorju, sezidali so ljubljanski grad koroski vojvode ali pa kranjsko-istrski mejni grofje. Vsekakor sega njega ustanovitev v zgodnjo zgodovinsko dobo. Predniki naši so ga postavili na holmec sredi dežele, ko so hoteli venčati selišče, katero so si izbrali za Ljubljano.

Ako mu doslej zgodovina ni odkazala večje vloge v razvoju dežele in v življenju naroda, zakaj bi se mu za bodočnost odkazati ne mogla? Narod.

Tedenski politični pregled.

Domobranski minister grof Welsersheimb je odstopil. Njegov naslednik bo fem. Schönauich.

Državni zbor. Poslanec Dasinski je interpeliral celokupno ministristvo zaradi vmeša-

vanja pruskih policijskih uradnikov v notranje-avstrijske razmere. — Poslanec Schuhmeier je zahteval, naj se sestavi komisija 36. članov, da preišče garnizijske bolnišnice. V dvehurnem govoru je opisoval mučenitvo dragonca Hauglerja v graški garnizijski bolnišnici, ki umrl je vsled muk. Pri glasovanju je bil Schuhmeierjev predlog odklonjen le z malo večino. Med glasovanjem so letele na klerikalne poslance ostre psovke, ker niso hoteli glasovati za nujnost.

Rusko. Car je izdal manifest, v katerem pravi, da je njegova želja, doseči uresnitvenje njegovih namer za blagor naroda s pomočjo skupnega dela med vlado in zrelimi močmi narodove družbe. Nadaljujč delo velikih prednikov, ohraniti ruske dežele nedotaknjene ter varovati v njih red, sem sklenil — pravi car — zanaprej pritegniti z božjo pomočjo k sodelovanju in posvetovanju zakonskih načrtov najvrednejše može, ki uživajo zaupanje naroda ter jih je narod v ta namen izvolil.

Carjev manifest je napravil povsod najugodnejši utis. Vsi časopisi pozdravljajo reškript kot prvi korak, da se izpolnijo goreče ljudske želje, zaradi katerih se je ravno zadnje čase prelilo toliko krvi. Posebno ugodno upliva na razdražene duhove, da se je car k temu odločil popolnoma iz svojih nagibov. Po Petrogradu se je manifest v tisočih in tisočih izvodih prodajal kar na ulicah.

Rusko-japonska vojna.

Že teden dni se bijejo krvavi boji v Mandžuriji. Bitka je naravnost strahovita. Rusi so svoje desno krilo pomaknili proti severu, tako da stoji zdaj paralelno z japonskimi kolonami. Velikanska bitka se je vršila pri Inhuantunu na potu v Sismintin, kjer so Japonci z vso ljutostjo naskočili Ruse pri prelazu Gutulin in goro Putilov, a so bili povsod odbiti. Zadnja poročila se naglašajo za Ruse zelo slabo, seveda vsem poročilom ni verjeti. Res, da imajo Rusi izgube, a še večje pa imajo Japonci. 7. t. m. so se Japonci lotili ruskega desnega krila. Boj je trajal do večera, a brez uspeha. Čeprav so si Japonci pridobili nekaj dobrih pozicij in so tudi nekoliko prodrli proti severu, vendar niso dosegli svojega cilja. Rusi pa kljub obupnim japonskim naporom vendar prodirajo polagoma proti jugu. Ko so Japonci pretečeni teden stopili v ofenzivo ob reki Saho, so bili odbiti s strahovilitimi izgubami. Njih izgube se cenijo nad 50.000 mož. Tudi na vzhodu se Rusi vspešno bore pod generalom Linevičem. Osvojili so vas Dačičav, 14 km zapadno od Mukdena, ki tvori ključ k japonskim pozicijam ob tej fronti. Dalje so odbili 13 zaporednih japonskih napadov. Nočni japonski napadi na center in levo krilo dne 6. t. m. so bili odbiti. Japonci so pustili na bojišču 2000 mrtvih, Rusi so uplenili do 7 topov in vjeli več sto Japoncev. Med armado generala Nogija in med rusko armado generala Kaulbarsa se je vnela strahovita bitka, in sicer približno 9 kilometrov severozapadno od Mukdena. Boj se je vršil na bajonete, pri katerem pa so bili Japonci popolnoma poraženi. Kakor je posneti iz teh poročil, so bili dozdej vsi japonski napadi uspešno odbiti in Japonci potisnjeni proti zapadu.

Vladivostok so se Japonci baje odločili takoj pričeti z obleganjem. Sestavili

so že peto armado, ki bo štela 140.000 mož in bo razdeljena v 8 divizij. Prve tri divizije se v najkrajšem času izkrcajo v severni Koreji in bodo prodirale proti Vladivostoku.

Najnovejše današnje vesti. Iz japonskih uradnih virov se poroča, da je bil po desetdnevni bitki Kurapatkin poražen in da se je moral umakniti. Rusi zapuščajo Mukden in se umikajo v Tieling.

Dopisi.

Is Mavčič. Zadnji vrli «Gorenjec» je prinesel vest, kako se pri nas razvija agitacija od črnih bratcev. Tega pa ne sme misliti svet, da samo zadnjič omenjena polimanca delata na vse kriplje, temveč je istih mnogo v črni družbi, ki delajo enako tema dvema. Zadnjič smo videli pri neki priliki tudi našega pozabljivega župnika, ko je trgal z agitacijo podplate, ter ga je spremljala telesna straža dveh mož, katera imata tudi klerikalno maslo na svojih glavah. Znanemu vsak dan pijanemu primojuduvcu pa iz srca privoščimo veselje, da bi še dalje časa in večkrat plačeval celemu omizju pijačo, kakor je to storil na pustni ponedeljek na Gašteju, ker taki ljudje se močno pogrešajo na svetu in nimajo dolzega življenja! Le bojimo se, da bi isti z njegovim nenravnim klananjem ne pohujšal v župnikovi družbi njega ali kuharico. Med našimi klerikalnimi agitatorji so tudi korifeje, ki so bolj dvomljivega katoliškega prepričanja, ker zadnjič smo čuli glas od neke osebe, ki se je javno izrazila tako le: Lepi svetniki so med njimi, ako ima zarodeno ženo staro in z isto nikakega zaroda, pripomore mu druga, seveda nezarodena, da dobi zarod, kar je potrebno, da rod ne izumrje in da bode vendar imel naslednika. Tako je mogoče posestvo ohraniti in izročiti lastnemu rodu. Neki drugi agitator je prveremu v klerikalnih zvijačah podoben, ker je pred nekaj časa pregovoril svojo nekdanjo, ker je imela ista neko nenevarno notranjo bolezen, a hudobni ljudje pa trdijo, da se enake bolezni v tritret leta sameobsebi ozdravijo, da je ista vzela zdravila, za katerimi posledicami bi bila skoro žrtvovala zdravje. Svetovali bi vam, gospod župnik, pustite politiko na stran, ker jo bore malo poznate in ona ne Vas, ter skrbite, ker ste velik oboževatelj Marijine družbe, da se vam ista popolnoma ne izpripli. Saj je prepovedano plesati družbaricam in kakor se čuje od zlih jezikov, so Marijine hčerke od Vaše družbe pred nedavnim časom se držale in sukale do treh zjutraj na plesišču. Da pa ne bode vera opešala, kakor se bojite, naj vam bodi skrb, da bo vendar kateri izmed šolske mladine opravil prvo sveto obhajilo, kajti za časa Vašega triletnega bivanja tukaj se ni bil nihče od šolske mladine pripuščel k sv. obhajilu. Tako sami spravljate vero v nevarnost. No, pa vam, črnim bratcem, je tako vse dovoljeno storiti, to nam dokazuje zadnja pustna nedelja. Sodi se, da je bržkone od kranjskega dekana novoimenovani ključar v Mavčičah dobil dispenco od župnika ali dekana, da je smel na pustno nedeljo napraviti bal v klerikalni gostilni in se tam sukati do ene popolnoči, morda tudi s kako Marijino hčerko? Konec plesu je pa povzročil slučajno padec ključarjav, ko je z neko ženo plesal, ter se pri ti priliki zvalil

po tleh, z izzivanjem, da je njemu nekdo spodbil, na kar se je pričela rabuka, pri kateri sta bila dva neklerikalca, ki sta bila v gostilni, od črnih bratcev z . . . ranjena. Vaši nepovoljni gostilničarji, gospod župnik, izpolnjujejo zapoved škofovo in ne trpijo plesu v svojih poslopljih. Kako je vendar to, da sme čerkveni ključar napraviti ples v klerikalni gostilni, ker to njemu mora biti znano, da je ples prepovedan in skrini nedeljo; kakor to trdi izpreobrnjeni Paulus!

Is mavčičske fare. Vprašamo g. župnika, če je opravljanje res tak greh, kakršnega je nam predzadnja nedeljo naslikal na priznici? G. župnik, zakaj ne posvarite svojih pristavev in agitatorjev, ki hodijo od vasi do vasi, od hiše do hiše in opravljajo ter obrekujejo, kar najgrše morejo, našega sedanjega, spoštovanega g. župana Novaka? Kajneda, g. župnik, saj jim Vi sproti odpuščate grehe? Malemu Zavrlu se po županstvu močno cede sline in tudi ramena že privzdiguje, kako bo zlezal na županski stolček. Ljudje se tudi povprašujejo, kaj se kuha v mavčičskem farovžu, ker tako smrdi. Neka ženska je rekla, da so od Zapog sem dobili dihurja, da ga cró (pohajo). Podreški katoliški mož ali kravji zdravnik hoče biti bodoči odbornik. Ta človek agitira po hišah in pregovarja ljudi, da se gre samo za vero. Ali pa boste, vrli kmetje, poslušali take hinavce, ki žive tako pohujšljivo? Takile «katoliški» možje morejo biti pri občini, samo da trobijo v župnikov rog! Se še vidimo!

Z Bleda. Par dopisov smo že brali v «Gorenjcu» zaradi prodane Peternelove gostilne. Eden dopis očitvidno kaže naravnost na osebo prodajalca. Slučaj je nanesel, da je kupil to gostilno Nemeč, kateri upa od tujcev kaj zaslužiti. Ker je g. Peternel kupil prej posestvo od Nemeča, je ostalo torej pri starem. Eden dopisnik obžaluje, da je tako važno posestvo prešlo v nemške roke. Na to pripomnimo, da isti Nemeč gostilno takoj proda za ceno, kolikor ga stane. Dopisnik naj se torej potrdi, da sam kupi ali dobi kupca. Potem bo zopet Slovenec gospodar v slovenski gostilni. Pri nas je še mnogo in boljših prostorov naprodaj, pa nobeden prodajalec ne dela izjeme. Vsak stavi ceno in ako isto dobi, je zadovoljen. To je pa res, da za promet tujcev manjka dobrih gostilen pri nas. Isti bi se gotovo povečal, ako bi bili mi malo bolj podvzetni in ako bi imeli več dobrih obrtnikov. Da bi se v tem oziru obrnilo na bolje, bi ne iskal tujec pri nas kruha, ker bi ga znali sami domačini zaslužiti. Sicer je pa prodal pred nekaj leti domačin devet oralov najlepšega zemljišča ob jezeru tudi tujcu. Takrat ni bilo nobenega ugovora od nobene strani, akoravno je bila ta prodaja mnogo važnejša kakor prodaja gostilne. Kako je to, da dopisnik nič ne priporoča oba hotela — Malinerjevega in Lujizine toplice, katera sta oba naprodaj. Naj skrbí po svojih močeh, da pride saj eden v slovenske roke. To bi imelo precejšen pomen za slovensko podvzetnost, katere nam povsod primanjkuje. Sol in zopet sol nam manjka, pa tudi učiteljev, katere nadomeščajo z učiteljicami. Tako postopanje seveda nam ne bode dalo mož, ki bi bili energični in bi bili zmožni prevzeti in voditi kako večje podjetje. Na Češkem ima vsak politični okraj po eno ali celo po dve meščanski soli, pri nas je pa v celi deželi komaj ena in še ta je nemška. Zato bi bilo v prvi vrsti skrbeti, da dobi

naš okraj meščansko soló. Sledovi take šole bi se kmalu poznali, kakor se na Češkem, kjer imajo veliko večjih obrti v domačih rokah, pri nas jih pa ni skoro nič. Zdaj je še čas misliti Slovencem, kako bi napravili večje naprave za promet tujcev na Bledu, ob bohinjškem jezeru, v Mojstrani i. t. d. Ako se ne bodo iste napravile od domačih rok, napravili jih bodo tujci. Ako bode premalo ali nič zmožnih slovenskih podvzetnikov, se lahko pripeti, da še mnogo važnejše zadeve preidejo v tuje roke. Potem ne bo pomagalo nobeno vpilje po časopisih, ko bo prepozno. Zdaj je še čas storiti kaj v tem oziru. Kako nam manjka zmožnih domačih obrtnikov, kaže to, da so bili pred nekaj leti v Ljubljani primorani restavracijo v «Narodnem domu» oddati Nemcu. Kadar kdo potuje po svetu, skoro vedno vpraša: kje je dobra gostilna, malokdo pa vpraša: kdo je gostilničar? Dve leti je imel zagrizen Nemeč v najemu gostilno «pri Lovcu». Ker je bil zmožen za to obrt, imel je vedno dosti tujcev in tudi nekaj Čehov. To pa samo zaradi tega, ker je imel dobra vina, dobro kuhinjo in ni bil predrag. Tudi tujec bo prišel raje v slovensko gostilno, ako bo dobro postrežen. Zato je skrbeti za ljudi, kateri so zmožni za to obrt.

S Hrušice. Dne 5. t. m. zvečer je prišel lajnar Valentin Benda z Vira pri Domžalah, potem ko je ceči dan igral po Hrušici, v gostilni Al. Ž., kjer se je najedel in napil. Slednjič je prosil gostilničarja za prenočišče, katero mu je slednji tudi obljubil. Benda, ki je bil že precej pijan, je venomer nadlegoval goste in začel slednjič v gostilni šteti svoj denar. Kar naenkrat si zmislí Benda, da mu je nekdo vzel petkronski tolar in zato pošlje po orožnike. Med tem se je dognalo, da Benda ni imel nobenega petkronskega tolarja; orožniki so vsled tega odšli. Benda je še vedno nadlegoval goste, zato so ga postavili na cesto. Ondi ga je pa nekdo napadel z nožem in mu prizadejal pet ran. Storitca doslej še niso dobili.

Novičar.

Osebné vesti. Ministerijalni koncipist v finančnem ministrstvu g. dr. Karol Šavnik je imenovan ministerijalnim podtajnikom.

Imenovan je župnikom v Šmartnem pri Kranju g. Franc Dolinar, dekan v Ribnici.

Volitev v okrajni cestni odbor radovljíški. Kmetске občine, ki so po večini klerikalne, so volile svojim zastopnikom naprednjake gg. Antona Avsenika, posestnika v Vrbnjah pri Mošnjah; Antona Pogačnika, župana v Podnartu, in Ivana Žarka, župana v Lescah; namestnikom pa g. Fr. Kocijančiča, posestnika na Črnicu. Mesto Radovljica je poslalo kot člana g. Otona Homana in kot namestnika g. Antona Praprotnika. Iz veleposestva je bil voljen g. Ivan Čop, posestnik v Mostah, kot član in g. Anton Kržišnik, župan na Breznici, kot namestnik. Virilist je graščina Thurnova v Radovljici, njen pooblaščenec je g. Tomaz Šustersič. — Klerikalni kandidatje so ostali v veliki manjšini.

Prememba pčestí. Golarjevo hišo v Kranju je kupil g. Janez Novak, pekovski mojster v Ribnici.

Vaditeljski zbor «Gorenjskega Sokola» naznanja tistim starišem, ki pošiljajo svoje otroke k telovadbi šolskega naraščaja, da se s

prihodnjim tednom prične zopet redna telovadba istega.

Kranjski farovž ne more in ne more preboleti znanega odloka, ki je napravil konec pretiranam zahtevam katehetov na ljudski šoli. Razglašen je bil že 12. nov. m. l., a gospoda se še do danes ni pomirila. Sprva so sicer jezo kuhali bolj na tihem, a ko se je odlok predložil v seji krajnega šolskega sveta in smo mi nato istega objavili v «Gorenjcu» od 14. jan., od takrat v vsakokratnem sobotnem «Slovencu» ne morejo dosti pokazati, kako silno jih peče ta zadeva. Častiti gospodje, ki so vajeni imeti povsod prvo in zadujo besedo, ne vidijo radi, ako pride kedaj v javnost, da se jim tuintam vendarle nekoliko pristržejo perutnice. Tako tudi v tem slučaju. Ker smo se bavili z odlokom deželnega šolskega sveta v našem listu, niso mogli te, zanje jako neljube zadeve popolnem prezreti in pomagati so si hoteli najpoprej na ta način iz zadrege, da so skušali svojim ovčicam natresti nekoliko peska v oči. Milo so tarnali v «Slovencu», kako krivico jim dela ta odlok, češ, da zabranjuje katehetom «opominjati» otroke, da naj hodijo skupno k službi božji. Ko smo jim docela izpodbili to pobožno laž, so prišli s trditvijo, da se je šolska oblast vsled napačnih informacij odločila za oni odlok. Krog teh informacij hodijo sedaj že šest sobot, kakor maček krog vrele kaše, medejo se kakor muha v močniku, ponavljajo se v vseh mogočih variacijah, pihajo in lažejo, da se kar kadi, nepadajo osebe in se kar ne morejo potolaziti. Zakaj se neki tako razburjajo? Informacije so bile resnične ali napačne. V prvem slučaju je bil odlok gotovo umesten, ker nekaj prepoveduje, kar se ne sklada s šolskim zakonom. Če so pa bili podatki neistiniti, potem razglas ne tangira kranjskih kapelanov, ki zatrjujeta na usta «Slovenčevega» dopisnika, da nista silila otrok, marveč, da sta jih le opominjala, udeleževati se različnih cerkvenih opravil, česar razglas dež. šolskega sveta prav gotovo ne prepoveduje. Opominjala naj tedaj lepo naprej! Drugo vprašanje je seveda zopet, če so resnične trditve «Slovenčevega» novičarja. Čudno se nam zdi, da sta se gospoda kateheta šele čez toliko časa spomnila, da sta otroke le «opominjala», dočim sta vedela za odlok že meseca novembra! Ali jima je šele «Slovenčev» poročevalec moral vzbuditi «moč spomina»? Glede podatkov mi vstrajamo pri svojih trditvah, izvzemši seveda «litanijske pridige», ki niso kar nič vplivale na napominani odlok. Novičar sam ve prav dobro, da smo pisali resnico in zato prav lahko umemo njegovo zadrego in smešna zavijanja. Ker kapelanskih «opominov» in «želja» ne more spraviti v sklad z zahtevami in inkvizicijo v šoli, si pomaga na ta način, da izliva svoj žolč na C. Pirca, ki je sprožil vso zadevo v krajnem šolskem svetu. Tega veselja mu nočemo kratiti, če pride tudi še z nesramnejšo lažjo, kakor da n. pr. Pirc izprašuje otroke na različne zvite načine, da javno agitira zoper udeležbo pri službi božji i. t. d. Pač se pa ne moremo prečuditi že več kakor naivnemu dopisnikovemu pozivu, da naj Pirc pove, odkod ima svoje informacije. Tu se menda na gre za to, odkod je informacija, marveč za to, če je istinita. In to je! Če mislite, da ni, pa nastopite drugo pot! Mi bi se ne upali staviti tako otročjega vprašanja na

novičarja. Prvič zato ne, ker bi ga spravili v nemalo zadrego, kajti njegovi podatki zra- stejo večinoma na njegovem lastnem zelniku, drugič pa zato ne, ker kaj takega ne gre nikomur nič mar. Ali ker smo «Slovenčevemu» poročevalcu napravili že toliko uslug, naj mu še povemo, da v tem slučaju ni bilo treba kar nič poizvedovati. O pretiranih zahtevah tukajšnjih kapelanov, zlasti začetkom letoš- njega šolskega leta, so že čekali vrabci po strehah v Kranju. Stariši so povpraševali posamezne člane krajnega šolskega sveta, če se ne bo že enkrat napravil konec skanda- loznim in nadležnim inkvizicijam ter ukazom v šoli. Vsi ti stariši so pripovedovali o njih in istih sikanah. Prav hvaležni so, ker so se odpravile te razvade v šoli, kajti pohvalno moramo omenjati, da se sedaj oba kateheta ravnata strogo po ukazu krajnega šolskega sveta od 12. nov. 1904. «Ende gut, alles gut!» bi dejal pokojni dekan Mežnarec.

Dobrohoten nasvet. V predzadnjem «Gorenjcu» smo omenjali, da so plesali dijaki v gostilni na «Novi pošti» in sicer — kakor se nam je poročalo — z vednostjo dveh profesorjev. Sobotni «Slovenec» namiguje, da je pač videl dijake neki gospod, katerega isti dan niti na «Novi pošti» bilo ni. Pozivlja onega gospoda, da naj dijake naznani ravnateljstvu, profesorja pa kar ministrstvu. Doličnik se prav lepo zahvaljuje za tako vlogo in rade volje prepušča nečedni posel denunciranja «Slovenčevemu» dopisniku. Tudi mi smo mnenja, da dijake naznani lahko gospoda suplenta Remeč in Teršan, ki sta sli skozi gostilniško sobo, v kateri se je plesalo. Povdarjali smo že tudi, da se dijakom sled- njic ne more zameriti, ako malo poskočijo po gostilnah. Ozkosrčni način vzgojevanja na kranjski gimnaziji, ki hermetično zapira gimnazijska okna pred vsako nekoliko pro- stejšo sapico, pač zabranjuje, da bi se dijaki v Kranju nekoliko povesečili v boljši družbi. Le dajte dijakom iz višjih razredov nekoliko več prostosti in nudite jim prilike, da se bodo že sedaj saj malce izolikali, kar bodo pozneje v življenju krvavo potrebovali. Potem ne bodo več plesali po gostilnah in se zbirali po — špelunkah!

Nekateri profesorje naše gimnazije baje vedno napada «Gorenjec», ker slučajno pripadajo drugi smeri. Tako «Slovenec». Zdi se nam potrebno, to trditev nekoliko popraviti. S posameznimi profesorji se v našem listu nismo bavili že skoro leto dni. Pač smo se pa v zadnjem času splošno dotaknili klerikalnih profesorjev in suplentov na posebno rahel in mil način. Toda ne morda zato, ker slučajno pripadajo drugi smeri ali celo zato, ker v katoliškem zabavnem društvu prodajajo v družbi, večkrat zanje ne baš primerni, svojo učenost in vsajajo seme svoje izobrazbe v nerodovitna tla. Toliko smo že liberalni, da nikogar ne prijemljemo radi njegovega političnega prepričanja in da nikomur nočemo kratiti nedolžne zabave, čeprav bi v tem pogledu pri tem ali onem lahko pričakovali malo več ukusa. Kaj dru- zega je seveda, ako «nekateri profesorji» si- lijo preveč na dan s svojim političnim mis- ljenjem. Ako se gospodje podajajo v jav- nost, potem se tudi izpostavljajo javni kritiki. Vsled želje od visoke strani smo objubili, ne več brigati se za razmere na gimnaziji in baviti se s posameznimi profesorji, toda le s pogojem, ako se nam v to ne bo več dalo

povoda. Zatrnilo se nam je, da se bo vse potrebno ukrenilo. In sedaj si oglejmo raz- mere, odkar je začel «Slovenec» zopet pri- našati novice iz Kranja. Vsled vednega zba- danja in hujskanja so se nasprotstva spet poostriala. Javno se že govori, da pišejo no- tice v «Slovenca» večinoma nekateri kleri- kalni profesorji in suplenti. Čuje se tudi, da se od iste strani agitira po deželi zoper «Gorenjca», da se posoja «Slovenec» dijakom in da profesorji zlagajo kuplete lokalno-po- litične vsebine. Pravijo, da sedaj, ko se je Koblar umaknil bolj v ozadje, klerikalni pro- fesorji vodijo za kulisami klerikalno politiko v Kranju. Treba je tedaj bilo pregorečim gospodom stopiti nekoliko na prste, in čez način, kako smo to storili, pač nimajo vzroka tarnati. Ko bo zopet mir, se bomo tudi mi spet držali svoje objube in doličnikom ne bo treba žugati z represalijami, češ, da so pred par leti nekateri naših dobrih prijateljev (profesorji seveda) «krokali» z dijaki in jim dajali za pijačo. Ne vemo, koliko je na tem resnice; če se je pa res zgodilo, prav gotovo tega ne odobravamo. Toda čemu segate več let nazaj? Koliko časa pa je od tega, kar so klerikalni profesorji popivali z dijaki in kar so se vršili sestanki s klerikalnimi gimna- zijci po gostilnah v kranjski okolici?

Osemrazrednica na Jesenicah. Kakor nam je znano, je komisija odobrila svet za stavbo novega šolskega poslopja na Jesenicah na Trevnovem posestvu. Sedaj pa oblastva zopet zavlačujejo, da ne rečemo preprečujejo to zadevo. Kaj je temu vzrok? Okrajno glavarstvo, okrajni in deželni šolski svet prosimo določ- nega in hitrega odgovora, sicer bomo stvar pojasnili malo natančneje.

Gospod Miklavž so se poljali V občini Ovsiš so se vršile decembra meseca občinske volitve, ki so izpadle za stari odbor ugodno. Župniku iz Ovsiš pa to menda ni bilo po volji, ker je s šestimi svojimi kimovci re- kuriral na vse strani. Pa vse ni ničesar poma- galo, povsod je pogorel. Te dni se je vršila županska volitev za občino Ovsiš, in je bil zvoljen županom vnovič vrli narodnjak g. Anton Pogačnik v Podnartu, svetovalcem pa gg. Valentin Debeljak, Jos. Pogačnik in Peter Sitar.

Imenovanje v cestna odbora. Deželni odbor je imenoval v blejski cestni odbor g. Antona Vovka, posestnika v Gradu, in g. Ivana Pretnarja, posestnika in trgovca v Zagoricih; v radovljiški cestni odbor je imenoval g. Antona Pezdliča, posestnika na Posavcu pri Ljubnem, in g. Josipa Sodja, župana v Begunjah.

„Brezmejno hvaležnost nam obeta Ciril Pirc, ako bi mu hoteli povedati, kdaj se je rabil šolski učenec M. za raznašanje «Gorenjca», piše sobotni «Slovenec» in odgovarja na to vprašanje. Oprostite, ako se ne zadovoljimo s tem odgovorom, kajti mi nismo vprašali, kdaj se je rabil, marveč kdaj je rabil Pirc šolskega učenca M. iz III. razreda ali sploh kakega učenca za raznašanje «Gorenjca». To slednje je trdil «Slovenec» od 18. febr. in na to vprašanje prosimo odgovora.

Diletantski zbor «Slovenskega bralnega društva» v Kranju vprizori prve dni meseca aprila velezabavno dvodejansko burko s pet- jem. Več o igri prihodnjic.

V Mojstrani se snuje strokovno društvo cementnih delavcev. Pravila so se predložila potrjenju.

Seja kranjskega občinskega odbora od 10. t. m. župan naznani, da se bo vsled razpisa c. kr. okrajnega glavarstva od 1. marca vršil ogled radi preložitve mestnega kanala ob glavni cesti v Savskem predmestju na lici mesta 14. t. m. — Župan prečita razpis poljedelskega ministrstva glede nakupa subvencijskih bikov-plemenjakov in poziv okr. glavarstva, da naj občina z ozirom na napominani razpis izjavi, ako si hoče nabaviti licenciranega bika. Odbor pritrdi županovemu predlogu, da se občina proti plačilu letnih 25 kron zopet pogodi s posestnikom Jan. Urbancem na Rupi, ki ima licenciranega bika. — Odobri se bilanca in računski zaključek mestne hranilnice, ki kaže prebitka K 19.910.10 in izreče se zahvala hranilničnemu upravnemu odboru ter ravnateljstvu na uspešnem in trudopolnem delovanju. — Potrdi se računski zaključek mestne klavnice s prebitkom K 1929.91. — Odbor ne ugovarja prošnji Marije Nadižar za podelitev gostilničarske koncesije v hiši št. 140. — V naborno komisijo se izvolita kot zastopnika občine občinski odbornik J. Rakove in obč. odbornika namestnik J. Krenner. Sklene se zgraditi drvarnico pri novi klavnici in v to potrebni les vzeti iz občinskega gozda na Šmarjetni gori. Na to zaključil župan sejo.

Martinov sejm. Kurent je bil gotovo ponosen na to živo, njemu se klanjajočo, na sejmu zbrano množico, kateri si bral raz obraz veselje in razposajenost. Pa preidimo k popisu maskarade same! Ob poldevetih se je zbralo lepo število obiskovalcev v dvorani, katere zgornji del je predstavljal mestni glavni trg z ozadjem Karavank. Godba je bila postavljena tako, da se je zdelo obiskovalcu, da svira sredi trga, na odru pa so bili postavljeni bogato obloženi štanti. Če si se pa obrnil, zagledal si drugi del Kranjskega trga z mogočnim stolpom glavne cerkve, v sredi med obema pa zgodovinsko-znani «rotovž» z občinsko «keho». Vsa ta dela je izvršil mojstrski brat Ivan Jagodčin mu gre za to najtoplejše priznanje. «Ze gredo! Ze gredo!» se je zaslisal po dvorani klic in res se je začel pomikati v dvorano impozanten izprevod mask, na čelu mu brhke Gorenjke in Gorenjci v slikovitih narodnih nošah in za njimi druge maske. Po kratkem premoru si čul naenkrat zopet vrišč ter ropot in v dvorano se prikadi z vnebovpijočo godbo na čelu tropa klovnov, za njimi pa prižene direktor Fumagali sam dresirano kamelo in dve dresirani opici. Po predstavi, katera se je izvršila na občo zadovoljnost, so odhitele brhke Gorenjke, pod vodstvom gospe M. Rakovčeve, gospici A. Mayrjeva in M. Polakova, pod vodstvom gospe Iv. Kokaljeve pa gospici K. in A. Sajovičeva k na odru postavljenim štantom, da nudijo okrepčila. Veliko konkurenco jim je pri tem delal pravi, četudi ne krivonosni čifut, ki je pod «marelo» prodajal različen drobiž. Ker je bil naval na štante od strani kupecv velikansk, pritegniti so se morale še druge dame. Hvala vsem, posebno pa prvo omenjenim na njih poztvovnosti. In «oko postave», koliko je to imelo posla! Seveda največji revež je bil policaj. Predno je vse oznanil, predno je vse, ki so razgrajali, zaprl in zopet izpustil, predno je ukrotil sitne mešetarje, cigane in ciganke, gotovo bi se bil upehal, da je bil pravi, toda naš policaj je prenesel vse te strapace z ravnodušnostjo. Naenkrat napravi policaj prostor in prikaže se

mlad baron s svojim slugo, a zmotil se je; baron se ne more legitimirati in marš z njim v «keho». Med veselim vrvenjem in ploskanjem zopet vse drvi pred «rotovž». Kaj pa zdaj? Pred «rotovžem» so se ustavili trije neapolitanski pevci: mož, žena in sin v skrajno originalnih maskah. Žena je gonila lajno brez glasu, mož in sin pa sta pela romanco: zgodovino kranjskega mesta, kakšen je bil; je in bo, in kazala na to se nanašajoče nad vse dovtpne slike, ki tvorijo po svoji duhoviti izpeljavi in delu mal umotvor. Ne dostaja nam prostora in časa, da bi se spuščali še v nadaljne podrobnosti. Ples, ki je trajal do ranega jutra, je bil zelo živahen. Prvo četvorko je plesalo 60 parov. Med odmorom pa so razposajeni klovnovi z električnim kolovratom vzbujali obilo smeha; tudi javna tehnična je prinesla večkrat bridko razočaranje. — Ponosen je lahko «Gorenjski Sokol» na to svojo III. maskarado, ki je zlasti v gmotnem oziru daleč nadkrilila svoji prednici. K plesu je svirala domača godba neumorno in na občo zadovoljnost.

Sestanek čebelarjev iz kranjske okolice bo v Kranju na sv. Jožefa dan ob 3. uri popoldne. Predavalo se bo o važnih čebelarjskih zadevah in se namerava ustanoviti čeb. podružnica zato je upati, da ne bo izostal noben zaveden čebelar.

Umrl je v Domžalah g. Franc Pfeifer, nadučitelj v pokoju. Lahka mu zemlja!

Razpisana je glavna zaloga tobaka v Kranju. Ista se sme oskrbovati le v zgornjem delu mesta v vsaki po legi in kakovosti v ta namen popolnoma sposobni hiši. Ponudbe je vložiti do 4. aprila 1905 pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Varščina znaša 900 K.

Zaklala sta dne 5. t. m. zvečer hlapec Franc Bergant in dninar Anton Knapč iz Seničice pri Medvodah brez vsakega povoda delavca Janeza p. d. Krčeva z Visokega pri Senčurju, ki je delal kot žagar pri posestniku Jožefu Šuštersiču. Zgrudil se je na tla in takoj umrl.

Meščanske godbe promenadni koncert je na pustni torek popoldan privabil obilo občinstva na glavni trg, kjer se je razvilo ob zvokih veselih koračnic i. t. d. kaj živahno življenje. Godba je igrala prav dobro in vobče se je priznavalo, da ta dobro napreduje, vsaj smo tudi imeli, odkar obstoji godba, prvičkrat v zimskem času promenadni koncert. — Pripomniti pa moramo, da sedanje uniforme nikakor niso ravno najlepše in le priznanja vredno je, da hoče odbor možstvo nanovo uniformirati. Priporočamo cenjenemu meščanstvu, da godbo tozadevno v denarnem oziru podpra.

Iskaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Merkur». Išče se: 3 pomočniki galanterijske stroke za Ljubljano, pomočnik špecerijske za deželo, 2 špecerijske in železninske za Ljubljano, 5 mešane za deželo, kontorist za Celje, praktikant za Kranj, kontoristinja za Ljubljano, kontoristinja za deželo, prodajalka za Ljubljano, blagajničarka za Ljubljano, blagajničarka za Celje in 3 učenci za Ljubljano. — Službe išče: 3 pomočniki manufakturne, 2 pomočnika špecerijske, 5 pomočnikov špecerijske in železninske, pomočnik galanterijske in 14 pomočnikov mešane stroke, 3 kontoristi, kontoristinja in prodajalka oziroma blagajničarka.

Aretiran vojak. Iz Škofje Loke se nam piše: V soboto 4. t. m. je prišel prostak 17. pešpolka v Celovec J. S. iz Škofje Loke

za pustne dni domov na dopust. Pustno nedeljo ob 11. uri zvečer se je pripeljal s kolodvoru z omnibusom, v katerem je sedela tudi neka 57letna ženska. Iztopila sta v bližini Štemarjev. Kmalu na to se pa začuje stokanje ženske. S. jo je pestil na vse načine, hoteč najprvo izvršiti posilstvo, zalteval potem denarja od nje in ker ga ni dobil, jel ji je nevarno pretiti. Policija ga je pa pravočasno zasačila ter izročila sodišču, katero ga je odposlalo vojaški oblasti v Celovec.

Gospodarstvo.

Tedonski sejem v Kranju dne 6. t. m. Prignalo se je glav 270 goveje živine, 7 telata, 16 prašičev, — ovac, — koz, — buš. 50 kg pšenice K 11.—, prosa K 9.—, rž K 9.—, oves K 7.50, ajda K 8.—, krompir K 4.—.

Razpis dobave lesa. C. kr. trgovinsko ministrstvo naznanja trgovinski in obrtniski zbornici in Ljubljani, da potrebuje ravnateljstvo državnih železnic v Belgradu za svojo delavnico v Nišu: 1910 hrastovih tramov, 1000 hrastovih desk, 2050 jelovih desk in 2000 borovik desk raznih velikosti. Pismene, zapečatene in z napisom «Ponudba za dobavo stavbnega lesa» opremljene ponudbe je najkasneje do 13. marca t. l. opoldne vložiti pri ravnateljstvu državnih železnic v Belgradu. Prepis dobavnega razpisa, obsegajoč podrobne dobavne pogoje, je v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Izjava.

«Slovenec» je prinesel v svoji sobotni številki od 4. marca t. l. med loskimi novicami notico, iz katere vsakdo takoj posname, da smatra «Slovenec» poročevalec mene kot onega «Gorenjčevega» dopisnika, ki se zadeva ob zasebnosti loske duhovščine v «Gorenjcu» izza 25. februarja t. l. Podpisani s tem izjavljam, da kot principijelni nasprotnik vsakaterih osebnih napadov nikdar nisem pisal dotičnih notic — in je torej indirektni napad na mojo osebo v imenovanem «Slovenčevu» številki popolnoma neopravičen. Ne objavljam te izjave morda iz bojazni pred komurkoli si boji, pač pa zato, ker se je prav po nedolžnem zavtihtel bič nad mojo glavo in ker se mi zdi krivično, da bi me javnost smatrala kot osebnega napadala — in to še celo v stvarih, ki so meni doela neznane.

Slavno uredništvo pa prosim, da resnici na ljubo blagovoli potrditi mojo izjavo. (Potrjujemo Vam radi, da Vi niste pisali onih notic. Opomba uredništva.)

Škofja Loka, 9. marca 1905.

Josip Svetlič.

št. 520.

35

Razglas.

Vsled dovoljenja c. kr. deželne vlade se bo letos vršil

letni semenj
v ŠKOFJI LOKI
namesto na dan sv. Jurija na veliki četrtek, dne 20. aprila.

To se objavi s pristavkom, da naj odslej semnarji, ki rabijo sejmske stane (štante), s seboj pripeljejo strešno platno (plahto), ker so se dosedanje tržne ute z lesenimi strehami odpravile.

Mestno županstvo v Škofji Loki
dne 4. marca 1905.

Slugo

36-1

okolu 20 let starega, se sprejme v pisarno valjičnega mlina v Kranju.

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 93-40

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

Vidmaric kaže kmetom moč „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli.“

JURIŠIČ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenic (1 ducat) 5 kron, 24 steklenic (2 ducata) 8 kron 60 vin., 36 steklenic (3 ducati) 12 kron 40 vin., 48 steklenic (4 ducati) 16 kron, 60 steklenic (5 ducati) 18 kron.

Manj kakor 12 steklenic se ne razpošilja.

Slavonska zel se rabi s prav sijajnim in najboljšim vspedom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamoklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodežu, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolestitih.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 krome 40 vin., 4 originalne steklenice 5 kron 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 kron 20 vin.

Manj kakor dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURIŠIČ, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

196-16

P. Jurišič, lekarnar

Pakrac.

Pozor!

Bolnemu zdravje!

Pozor!

Slabemu moči!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim vspedom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice delujejo izvrstno pri vseh žledenih in in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prehavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjuje mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURIŠIČ, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialista. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Stomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specialiteta: 103-40

valjični zastori (Rollbalken).

M. Podkrajšek

System Walko

GOLDENE MEDAILLE BERLIN 1904

Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las. Oddelek za dame s seperativim vhodom.

frizer

Za dame in gospe. Ljubljana, sv. Petra c. 35 priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočen gorko in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne provzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospevanje rasti las.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Hamburg - Amerika

150-17

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom „MERKUR“ Peter Majdič

v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarско, ključavničarsko, kovaško, zidarsko, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, vodne žage, pile, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, trsje za obijanje

Zaloga vozniht plah in pokrival za komate.

Prodaja Tomaževe žindre in kajnita. 71-41

stropov, vlitte kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih peči

Roman-in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, sesalke za vodnjake, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

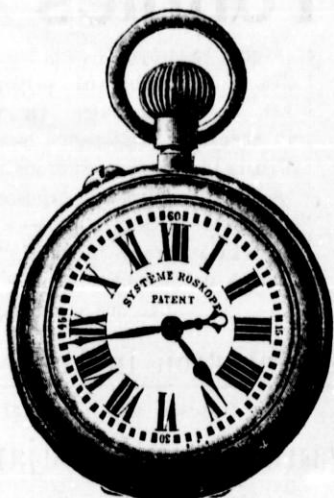
Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-26

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svoje izborna zalogo ur, zlatine in srebrnine po najnižjih cenah. Ceniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel glid. 3-75, najfinejša znamka, glid. 6-50. 114-36

Imam v kleti

25-3

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj line rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Mesna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

Stanje vlog K 3.631.207-72. Stanje hipotečnih posojil K 2.035.421-91.

Učenca

ki ima veselje do trgovine z mešanim blagom, takoj sprejme

Davorin Vrtnšek

26-3

trgovec na Rečici pri Bledu.

Učenca

za pekovski obrt se sprejme takoj. Več se izve v upravnistvu «Gorenjca». 32-2

He, prijatelj!

27-3

Kje kupuješ to barvo? Kakor razvidim, je jako dobra, krije ter suši in se tudi veliko lahko ž njo pobarva!

Glej, glej! Ako greš v Kranj od velike cerkve po glavem trgu proti Pungratu nasproti novo zidane hiše gosp. Bedenka, pri

i. Wohlgemuthu

jo dobiš vsake vrste pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, tako da delo lahko izvršiš lepo, dobro ter poceni.

Le notri pojdi, ti žal ne bo, ako bi ti pa le prav ne b'lo, saj greš ven lahko.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-35

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištvaja vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih baih. Veliki prostori, pritično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilno sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-ešalnik, miza, sten-sko ogledalo.

97-41

Pohištvaja iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki cenl.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Vizitnice in kvarte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Izšla je
„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiya se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravlanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige.

10-20

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg 8

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših žurnalnih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga.

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.

221-12

Izdaja konsorcij «Gorenjca».

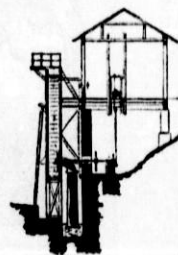
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiya se v lekarni g. K. Savnika v Kranju.

G. Tönnies

104-41

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave vezane neposredno za vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-23

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa

Čeniki se dopošljejo na zahtevanje zastojn.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri ledodnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadohu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi sm le radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiya se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujete točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotica se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franko dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.) 11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinčić, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljanic, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1860.

187-19

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Odgovorni urednik Andrej Sever.

Lastnina in tisek Iv. Pr. Lampreta v Kranju.